

**UCHWAŁA NR XXVI/214/2021
RADY MIEJSKIEJ GORZOWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 16 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 w Gminie Gorzów Śląski

Na podstawie art.18 ust.2, pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U z 2020r. poz. 713 i poz. 1378) w związku z art. 110 ust.9 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2020r. poz. 1876 i 2369) i art. 6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U z 2020r. poz. 218, 956) **Rada Miejska Gorzowa Śląskiego uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 w gminie Gorzów Śląski.
- § 2. Wykonanie uchwała powierza się Burmistrzowi Gorzowa Śląskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy informacyjnej.

Wiceprzewodniczący Rady

Artur Kajkowski

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/214/2021
Rady Miejskiej Gorzowa Śląskiego
z dnia 16 marca 2021r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2024

Gorzów Śląski 2021

Spis treści

Wstęp	3
I. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE	6
1. DEFINICJE PRZEMOCY	6
2. RODZAJE, CYKLE, PRZYCZYNY I SKUTKI PRZEMOCY	7
II. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY GORZÓW ŚLĄSKI	11
1. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” ORAZ DANYCH INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY GORZÓW ŚLĄSKI	11
ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GORZOWIE ŚLĄSKIM.....	11
MIEJSKO - GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W GORZOWIE ŚLĄSKIM.....	13
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GORZOWIE ŚLĄSKIM	14
PUNKT KONSULTACYJNY	16
KOMISARIAT POLICJI W PRASZCE.....	16
PROKURATURA REJONOWA W OLEŚNIE.	18
ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO W OLEŚNIE.....	19
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W OLEŚNIE	19
PLACÓWKI OŚWIATOWE	20
2. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZEBRANYCH W TRAKCIE BADAŃ ANKIETOWYCH ZREALIZOWANYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY GORZÓW ŚLĄSKI.....	22
3. WNIOSKI DOTYCZĄCE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY I WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH.....	28
III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU i CELE SZCZEGÓŁOWE.....	30
IV. REALIZACJA PROGRAMU	35
1. ADRESACI PROGRAMU:	35
2. REALIZATORZY PROGRAMU	35
3. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:.....	36
V. MONITOROWANIE	36
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	36
VII. ZAKOŃCZENIE	37

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gorzowie Śląskim, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym.

Jednym z kluczowych terminów niniejszego programu jest „rodzina”, która stanowi fundament społeczeństwa i bez niej trudno sobie wyobrazić jego funkcjonowanie. Rodzina, jako najważniejsze środowisko w życiu człowieka, kształtuje jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące członków rodziny powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a Państwo ma obowiązek uwzględnić jej dobro w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą w rodzinie pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie stało się przedmiotem kompleksowej regulacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Ustawa określa szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina Gorzów Śląski podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Między innymi jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim w ramach, którego funkcjonują grupy robocze. Pomimo podejmowanych działań konieczne jest dalsze, systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób uwikłanych w problem przemocy. Wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Analiza prowadzonych działań wskazanych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gorzowie Śląskim na lata 2016-2020 pokazuje, iż założone kierunki działań były prawidłowe, a ich realizacja przebiegała zgodnie z przyjętymi celami.

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie planowany jest w perspektywie kilkuletniej i jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, a także wprowadzaniem nowych kierunków działań w zależności od diagnozowanych potrzeb społecznych. Program obejmuje zadania do realizacji dla wszystkich jednostek i instytucji, które nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest ograniczenie na terenie Gminy Gorzów Śląski problemu przemocy oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych działań przez instytucje pomocowe. Natomiast cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i będą realizowane we współdziałaniu instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Gorzów Śląski.

Biorąc, jako podstawę Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zaplanowane działania będą miały charakter:

- uprzedzający: diagnozowanie, informowanie, edukacja, profilaktyka;
- interwencyjny: opieka i terapia;
- wspierający: poradnictwo, terapia i inne;
- korekcyjno - edukacyjny.

Program wskazuje założenia i adresatów działań, wymienia wskaźniki ewaluacji, realizatorów, przewidywane efekty. Zawiera również podstawy teoretyczne zjawiska przemocy w rodzinie i przepisy prawne.

I. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

1. DEFINICJE PRZEMOCY

Aby nieść skuteczną pomoc osobom zagrożonym przemocą należy zrozumieć, czym jest przemoc w rodzinie, jak działają mechanizmy przemocowe. Należy ją właściwie zdefiniować i zrozumieć. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły. Według słownika socjologicznego, przemoc to: jeden z głównych, obok groźnych, środków przymusu, polega na użyciu siły fizycznej przez jednostkę czy grupę, często wbrew obowiązującemu prawu w celu zmuszenia jakiejś osoby czy członków grupy do określonego zachowania czy też uniemożliwienia podjęcia działań lub do zaprzestania wykonywania czynności już rozpoczętej, także bezprawne narzucenie władzy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobro osobiste członków rodziny (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołują cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Innymi słowy, przemoc w rodzinie to intencjonalne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny.

Pojęcie przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie, których najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie. Są to:

- Intencjonalność – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględного posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
- Dysproporcja siły – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp.

W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.

- Naruszanie godności i praw – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.) Powodowanie cierpienia i szkód – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

2. RODZAJE, CYKLE, PRZYCZYNY I SKUTKI PRZEMOCY

Literatura przedmiotu prezentuje różne formy przemocy, którym towarzyszy pragnienie spowodowania cierpienia u ofiary i wywołania szkód. Przemoc dotyczy różnych sfer życia człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z dwiema odmianami przemocy:

- przemocą gorącą, która charakteryzuje się gwałtownym wybuchem tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodującym agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć sprawcy tkwią zupełnie gdzie indziej, np. powodują je konflikty w pracy. Sprawca nie mogąc sobie z nimi poradzić, odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie pozwolić;
- przemocą chłodną, która w przeciwieństwie do poprzedniej nie przejawia się występowaniem tak gwałtownych emocji i agresywnych zachowań. Wydaje się, że sprawca jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje nieraz postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Sprawca jest przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie: „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządnym ludzi”, „to dla jej dobra, bo inaczej całkowicie się zmarnuje”, „jakbym jej nie doprowadził do porządku, to by w ogóle o dom nie dbała” itp.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. „policzek”, przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;
- Przemoc psychiczna – naruszenie godności osobistej - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;
- Przemoc seksualna – naruszenie intymności - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;
- Przemoc ekonomiczna – naruszenie własności - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;
- Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Ponadto wyróżnia się trzy cykle przemocy:

- Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
- Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.

- Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Jako przyczyny, które sprzyjają stosowaniu przemocy w rodzinie można wskazać m.in. normy społeczne i kulturowe. Przemoc w rodzinie jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Ponadto wpływ na stosowanie przemocy może mieć także dziedziczenie wzorca przemocy. Dzieci, które wychowują się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają zachowania dorosłych, których są świadkami bądź ofiarami. Konsekwencją, czego może być fakt stosowania przemocy w przyszłości.

Przemoc w rodzinie ma dramatyczne konsekwencje nie tylko dla samej ofiary, ale także dla całego społeczeństwa, może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątpienia jest zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia, prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

3. REGULACJE PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U z 2020 r. poz. 821)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 713 ze zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1945 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1359)

- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 1444 ze zm.)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209 poz. 1245)

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gorzowie Śląskim na lata 2021- 2024 jest realizowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto nawiązuje do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gorzów Śląski oraz do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY GORZÓW ŚLĄSKI

Ze względu na charakter problemu przemocy, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób, których ona dotyka. Podstawę do poznania skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gorzów Śląski stanowią przede wszystkim informacje gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim, jak również informacje pozyskane od instytucji współpracujących w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim, Komisariat Policji w Praszcze, Prokuratura Rejonowa w Oleśnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Oleśnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Placówki oświatowe gminy.

1. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” ORAZ DANYCH INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY GORZÓW ŚLĄSKI

Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gorzów Śląski została określona na podstawie posiadanych danych zastanych, czyli informacji gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim oraz działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GORZOWIE ŚLĄSKIM

Oszacowanie zjawiska przemocy jest możliwe między innymi poprzez wskazanie ilości wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” przez instytucje do tego powołane. Do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim w okresie od stycznia 2018 r. do grudnia 2020 r. wpłynęło 28 formularzy „Niebieska Karta”, których procedura została wdrożona przez poniżej wymienione instytucje.

Poniższa tabela wskazuje zjawisko przemocy w rodzinie wg danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

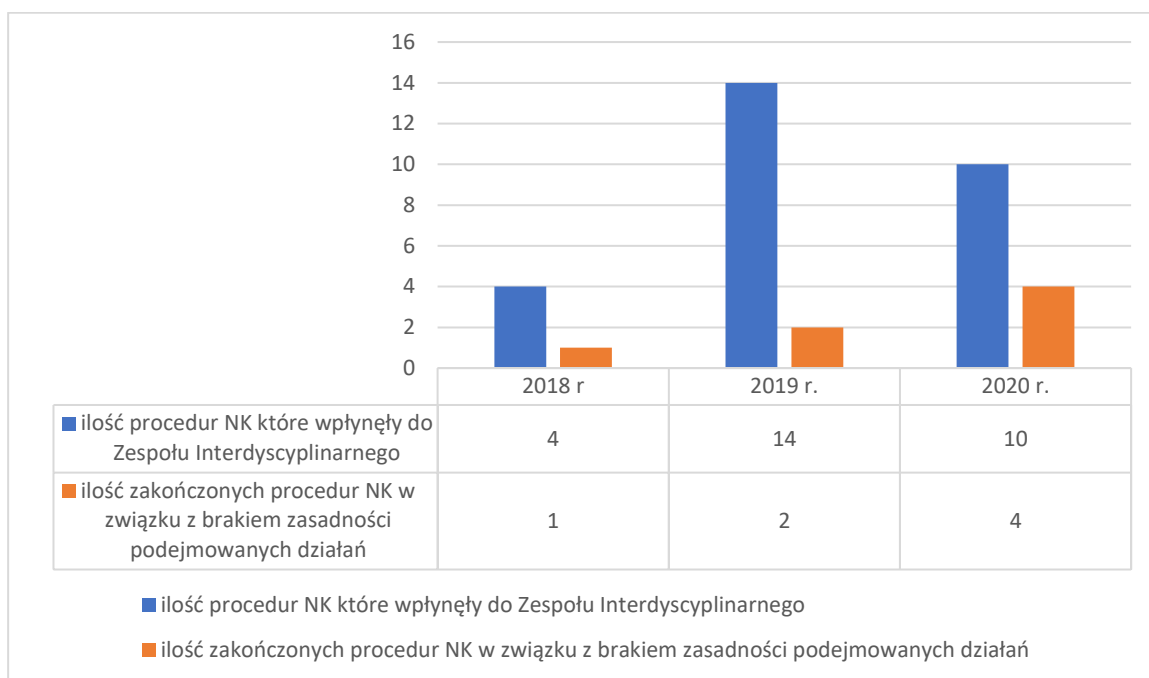
Podmioty uprawnione:	Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach:		
	2018r.	2019 r.	2020 r.
Policja	3	12	9
Ośrodek Pomocy Społecznej	1	2	1
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Oświata	0	0	0
Ochrona Zdrowia	0	0	0
Razem:	4	14	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie rejestru wpływu kwestionariuszy „Niebieska Karta” do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Z powyższych danych wynika, że Policja jest jako pierwsza z instytucji, która podejmując działania interwencyjne w środowisku wdrożyła w latach 2018 - 2020 największą liczbę procedur „Niebieskie Karty”. Kolejną instytucją jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Natomiast placówki służby zdrowia oraz GKRPA w Gorzowie Śląskim w latach 2018 - 2020 nie wdrożyły procedury „Niebieskie Karty”. Powyższe dane wskazują, że w roku 2019 zostało wdrożonych najwięcej procedur „Niebieskie Karty”. Kolejny rok pokazuje, że zmniejsza się liczba wdrażanych procedur „Niebieskie Karty”.

Procedura "Niebieskie Karty" jest instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a jej zakończenie następuje w przypadku: „ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy” bądź „rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań”.

Poniższy wykres przedstawia stosunek procedur „Niebieskie Karty” wszczętych i prowadzonych przez Zespół oraz grupy robocze do procedur zakończonych w związku z brakiem zasadności podejmowania działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim.

Bardzo często ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” nie jest adekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Często dzieje się tak, że po rozpoczęciu pracy z rodziną przez członków grup roboczych, procedury „Niebieskie Karty” okazują się bezzasadne i zakańczane są w związku z brakiem zasadności podejmowania działań. Najczęściej wynika to z tego, iż procedura „Niebieskiej Karty” wykorzystywana jest do celów osobistych m.in. spraw rozwodowych, podziału majątku między małżonkami lub jest konfliktem pomiędzy dwojgiem ludzi niemającym znamion przemocy. Większa ilość procedur „Niebieskiej Karty” jest prowadzona do czasu ustania przemocy, zrealizowania planu pomocy rodzinie oraz uzyskania przypuszczenia, iż do przemocy nie dojdzie w przyszłości.

Zdarza się również, iż w toku pracy grupy roboczej sytuacja w rodzinie jest trudna w związku, z czym członkowie grupy roboczej realizując procedurę o sytuacji rodziny zawiadamiają Sąd Rejonowy, składają wniosek do Prokuratury lub włączają do pracy inną instytucję pomocową.

MIEJSKO - GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W GORZOWIE ŚLĄSKIM

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim realizuje zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej. Krąg osób korzystających z różnorodnych form pomocy jest szeroki i jest wynikiem problemów związanych m.in. z zatrudnieniem, stanem zdrowia, uzależnieniami i sytuacją osobistą strony. Jednym z powodów udzielania

pomocy społecznej jest przemoc w rodzinie. Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy mogą korzystać z pomocy finansowej, ale przede wszystkim ze świadczenia niepieniężnego, jakim jest szeroko rozumiana praca socjalna.

Poniższe dane przedstawiają liczbę osób korzystających z pomocy finansowej i pracy socjalnej w związku z wystąpieniem problemu przemocy w rodzinie.

	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową z powodu problemu przemocy w rodzinie	1	1	0
Liczba rodzin objętych pracą socjalną w ramach procedury „Niebieskie Karty”	4	14	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim.

Analizując powyższe dane zauważyć można niewielką liczbę rodzin, w których wystąpił problem przemocy a którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim wdrożono model organizacyjny polegający na oddzieleniu pracy administracyjnej od świadczenia pracy socjalnej i usług socjalnych. Pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną z rodzinami w których m.in. została wdrożona procedura „Niebieskie Karty”. W ramach organizacji swojej pracy biorą udział w posiedzeniach grup roboczych.

Poniższe dane przedstawiają ilość posiedzeń grup roboczych w latach 2018 -2020.

	2018	2019	2020
Ilość posiedzeń grup roboczych	7	24	15

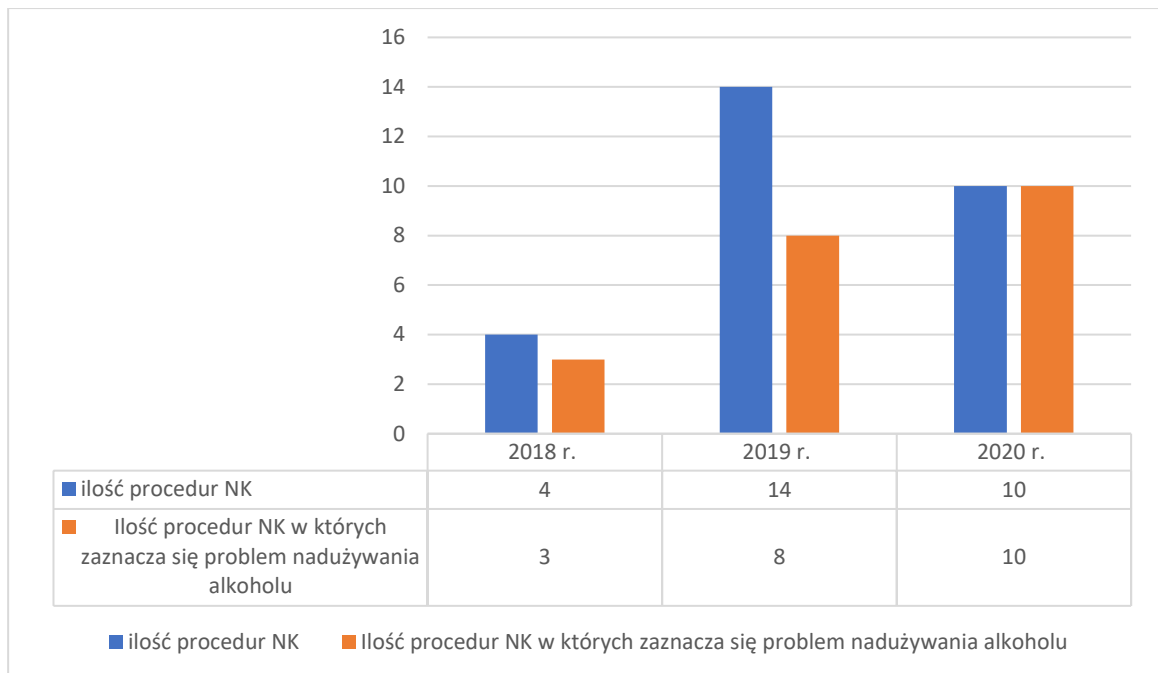
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GORZOWIE ŚLĄSKIM

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w Gminie w oparciu o Zarządzenie Burmistrza Gorzowa Śląskiego i ściśle współpracuje z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim. Jej działania koncentrują się na profilaktyce uzależnień, czyli zapobieganiu uzależnianiu się kolejnych osób oraz przeciwdziałaniu negatywnym skutkom uzależnienia u osób, które są już uzależnione. Ponieważ uzależnienie od alkoholu stanowi jeden z czynników ryzyka w sytuacji przemocy, komisja koncentruje się w swoich działaniach także na jej przeciwdziałaniu. Bardzo często członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są w składzie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Ich obecność pozwala podjąć działania mające na

celu skierowanie osoby nadużywającej alkoholu na leczenie odwykowe, a także objąć członków rodziny pomocą w ramach terapii dla osób współuzależnionych. Z analizy sytuacji rodzin, w których została wdrożona procedura „Niebieskie Karty” wynika, iż nadużywanie alkoholu jest jedną z najczęściej występujących przyczyn stosowania przemocy w rodzinach.

Poniższy wykres przedstawia ilość procedur „Niebieskie Karty”, które zostały wszczęte w latach 2018-2020 w zestawieniu z procedurami, w których zaznacza się problem nadużywania alkoholu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim.

Jak wskazują powyższe dane, w większości rodzin, w których wdrożona została procedura „Niebieskie Karty” występuje problem nadużywania alkoholu. Problem ten dotyczy głównie osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc. Badania pokazują, że rodziny, w których występuje problem alkoholowy, są bardziej narażone na wystąpienie przemocy. Należy jednak pamiętać, że problem przemocy nie jest charakterystyczny wyłącznie dla rodzin z problemem alkoholowym i nie każdy potencjalny sprawca przemocy nadużywa alkoholu. Nie istnieje bowiem żaden związek przyczynowy pomiędzy uzależnieniem, a stosowaniem przemocy. Bezpośrednią przyczyną przemocy jest agresja, a zachowania agresywne są uwarunkowane czynnikami biologicznymi, społecznymi, psychologicznymi lub kulturowymi.

PUNKT KONSULTACYJNY

Działający przy Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Punkt Konsultacyjny i Grupa Wsparcia dla ofiar przemocy domowej oraz osób współuzależnionych umożliwiają mieszkańcom Gminy Gorzów Śląski korzystanie z bezpłatnych porad, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, terapeuty rodzinnego, terapeuty dla osób uzależnionych oraz psychologa.

Poniższa tabela przedstawia ilość osób, które zgłosiły się do Punktu Konsultacyjnego i korzystały z innych form wsparcia w latach 2018-2020.

	2018	2019	2020
Liczba osób, które zgłosiły się do Punktu Konsultacyjnego	16	24	37
Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie pracy socjalnej	101	121	110
Liczba osób, które skorzystały z pomocy specjalistów tj. terapeuta rodzinnego, terapeuty dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin	31	40	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Punktu Konsultacyjnego i danych MGOPS

Z powyżej przedstawionej tabeli wynika, iż najwięcej udzielanych jest porad w formie pracy socjalnej. Zakres konsultacji obejmuje głównie sprawy dotyczące sytuacji zdrowotnej i finansowej. Pozostałymi formami wsparcia, z których mogą skorzystać mieszkańcy Gminy Gorzów Śląski są konsultacje specjalistyczne w Punkcie Konsultacyjnym, a także terapia mająca na celu rozwiązywanie kryzysów, zapobieganie przemocy w rodzinie oraz rozpadowi rodzin szczególnie zagrożonych zjawiskiem przemocy oraz alkoholizmem.

W 2008 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej rozszerzył zakres wsparcia terapeutycznego dla osób i rodzin doznających przemocy – powstała Grupa Wsparcia dla ofiar przemocy domowej i osób współuzależnionych. Spotkania Grupy Wsparcia odbywają się w Punkcie Konsultacyjnym, a ich celem jest podniesienie świadomości osób doznających przemocy w rodzinie m.in.: wzmocnienia poczucia własnej wartości, kompetencji społecznych czy też zwiększenia świadomości przysługujących praw. Działalność Grupy Wsparcia jest propagowana poprzez działania informacyjne.

KOMISARIAT POLICJI W PRASZCE.

Komisariat Policji w Praszcze odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 1. ust. 1 ustawy o Policji „policja (...) przeznaczona jest do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku.”

Dane KP w Praszcze dotyczące naszej gminy, pozwalają przeanalizować problem przemocy w rodzinie. Przedstawiają one informacje na temat interwencji Policji związanymi z awanturami domowymi, ilości zatrzymanych sprawców przemocy lub doprowadzonych do wytrzeźwienia oraz ilości prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie.

Analiza porównawcza dotycząca przemocy domowej w latach 2018 - 2020 na podstawie danych z Komisariatu Policji w Praszcze.

	2018	2019	2020
Ilość interwencji Policji w związku z awanturami domowymi	1	5	4
Ilość zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie lub doprowadzonych do wytrzeźwienia	2	1	1
Ilość prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie	4	14	10

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Praszcze.

Analizując powyższe dane, można zauważyć, że ilość interwencji domowych nie jest tożsama z wszczynanymi postępowaniami przygotowawczymi, w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy. Zauważa się że zatrzymania sprawców przemocy należą do rzadkich praktyk, natomiast prowadzenie postępowań przygotowawczych jest stosowane każdorazowo przy uruchomieniu procedury. Postępowanie karne uruchamiane jest poprzez złożenie zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa na Policji lub w Prokuraturze. Sposób ścigania przestępstw, w tym przestępstwa z użyciem przemocy, można podzielić m.in. na publicznoskargowe inaczej mówiąc „z urzędu” oraz ścigane na wniosek, uzależniony od woli osoby pokrzywdzonej. Należy także podkreślić, że zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny, powinny niezwłocznie zawiadomić o tym Policję lub Prokuraturę. Niezależnie od prowadzonych przez Policję postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie należy zaznaczyć, że KP w Praszcze realizuje także procedurę „Niebieskie Karty”. W skład grup roboczych powołanych do pracy z poszczególnymi rodzinami każdorazowo bierze udział dzielnicowy. Jego udział w każdej grupie roboczej pozwala poszerzyć wiedzę na temat problemów rodziny, co pozytywnie wpływa na dalszą współpracę i podejmowanie działań pomocowych na rzecz rodziny.

PROKURATURA REJONOWA W OLEŚNIE.

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, którego odmiany określone są w aktach prawnych i odpowiednio karane. W polskim kodeksie karnym nie istnieje jedno przestępstwo o nazwie „przemoc w rodzinie”, ale wymienionych jest szereg przestępstw, które mogą zostać popełnione z jej użyciem. Najczęściej w przypadku przemocy w rodzinie stosowany jest artykuł 207 § 1 k.k. „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny...” przewiduje karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Diagnozę problemu przemocy w gminie sporządzono także na podstawie otrzymanych informacji z Prokuratury Rejonowej w Oleśnie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ilości zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie oraz ilość spraw w których sprawca został skazany za stosowanie przemocy w rodzinie w latach 2018-2020.

	2018	2019	2020
Ilość zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Oleśnie	1	5	2
Ilość spraw w których sprawca został skazany za stosowanie przemocy	2	4	3

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Oleśnie.

Z analizy powyższych danych, wynika, że w roku 2019 złożono najwięcej zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Liczba składanych zawiadomień nie jest tożsama z ilością osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy. Podobnie jak w przypadku procedury „Niebieskie Karty”, tak również w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym w związku ze złożonym zawiadomieniem, okazuje się, że działanie danej osoby nie ma znamion przemocy. Dopiero jeśli materiał dowodowy potwierdzi zasadność zarzutu ogłoszonego sprawcy przemocy domowej, prokurator kieruje akt oskarżenia do sądu właściwego miejscowo dla rozpoznania sprawy. W innym wypadku – umarza postępowanie podając najczęściej, jako podstawę takiej decyzji brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa lub brak ustawowych znamion czynu zabronionego.

ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO W OLEŚNIE

Kuratorzy funkcjonują w strukturach sądów rejonowych i wykonują zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym. Kuratorzy sądowi działają w dwóch obszarach, jako kuratorzy dla dorosłych oraz kuratorzy rodzinni. Głównym zadaniem kuratorów dla dorosłych jest pełnienie dozorów i kontrola zachowania skazanego w sprawach nieobjętych dozorem (na etapie postępowania wykonawczego), a kuratorów rodzinnych pełnienie nadzorów (na etapie postępowania rozpoznawczego i wykonawczego) i sporządzanie wywiadów środowiskowych - wstępnych diagnoz środowiskowych (na etapie postępowania rozpoznawczego lub wyjaśniającego) dot. sytuacji opiekuńczej małoletniego lub nieletniego.

Kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia karne są ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób pokrzywdzonych. Sprawując dozory nad skazanymi, mają bezpośredni wpływ na ich sytuację prawną (składanie wniosków w sprawie zmiany orzeczenia). Kuratorska Służba Sądowa w swoich rejestrach dysponuje danymi dotyczącymi osób objętych dozorem kuratora w związku z popełnieniem przestępstwa w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ilości osób objętych dozorem kuratora, skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie w latach 2018-2020.

	2018	2019	2020
Ilość osób objętych dozorem kuratora, skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	2	4	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Sądu Rejonowego w Oleśnie.

Zgodnie z art. 73 §1 Kodeksu Karnego „zawieszając wykonanie kary, sąd może w okresie próby oddać skazanego pod dozór kuratora...” Powyższe dane wskazują, że liczba osób objętych dozorem kuratora, skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie, utrzymuje się na podobnym poziomie. Może to wynikać z faktu, że wobec osób stosujących przemoc w rodzinie Sądy mogą orzekać różne środki karne m.in. zakaz zbliżania, kary ograniczenia lub pozbawienia wolności.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W OLEŚNIE

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z przepisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

w Oleśnie realizuje „Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”.

Poniższe dane dotyczą ilości osób, które przystąpiły i ukończyły udział w Programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie w latach 2018- 2020.

	2016	2017	2018
Liczba osób, które przystąpiły do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0	0	0
Liczba osób, które ukończyły Program	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie.

Powyższe dane wskazują, że w latach 2018-2020 do udziału w programie osoby mimo proponowania przez Zespół Interdyscyplinarny nie przystąpiły. Może dlatego tak się dzieje, że udział w Programie jest dobrowolny. Bardzo ważne jest, aby adresaci Programu - sprawcy przemocy, sami uznali fakt stosowania przemocy we własnej rodzinie i chcieli poddać się oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym. Jedyną podstawą do zobowiązania sprawcy przemocy do uczestnictwa w Programie, jest orzeczenie Sądu. Zgodnie z art. 72 § 1. pkt. 6b Kodeksu Karnego: „Zawieszając wykonanie kary, sąd zobowiązuje, a jeżeli orzeka środek karny, może zobowiązać skazanego do:(...) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych”.

W ramach prac grup roboczych osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, każdorazowo są informowane o możliwości uczestnictwa w powyższym Programie. Zarówno pracownicy socjalni, jak i Przewodnicząca Zespołu dwukrotnie w ciągu roku zgłaszają osoby do uczestnictwa w Programie.

PLACÓWKI OŚWIATOWE

Společną, jak i zawodową rolą nauczyciela jest ochrona dziecka i troska o jego rozwój. Wiadomym jest, że przemoc zaburza poszczególne obszary rozwojowe. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest więc dbałością o zdrowie zarówno fizyczne, jak i psychiczne uczniów i podopiecznych, dlatego też bardzo ważny jest udział pedagogów w spotkaniach grup roboczych powołanych do pracy z rodziną.

Poniższa tabela wskazuje ilość wdrożonych w ostatnich latach procedur „Niebieskiej Karty” przez placówki oświatowe, w związku z wystąpieniem problemu przemocy w rodzinie.

2018	2019	2020
------	------	------

Liczba wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” przez Oświatę	0	0	0
--	---	---	---

Zródło: Opracowanie własne na podstawie rejestru wpływu kwestionariuszy „Niebieska Karta” do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Powyższe dane wskazują na brak wdrażania procedury „Niebieskiej Karty” przez szkolnych pedagogów czy innych pracowników placówek oświatowych. Pedagodzy podkreślają występowanie innych form przemocy pojawiające się wśród rówieśników. Informacyjnie placówki oświatowe przekazują niepokojące informacje do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej i Zespołu Interdyscyplinarnego. Analizując problem przemocy w rodzinie za zasadne uznaje się zainteresowanie relacjami dzieci, gdyż od najmłodszych lat kształtują się u nich style zachowań, odreagowanie emocji czy sposób rozwiązywania problemów.

Jak wynika z informacji uzyskanych ze szkół funkcjonujących na terenie Gminy Gorzów Śląski, w placówkach pojawiają się zachowania agresywne wśród uczniów. Jest to głównie agresja słowna w postaci przezywania, wyśmiewania. Ponadto niektóre z placówek wskazały pojawienie się poważnego problemu, jakim jest cyberprzemoc, czyli przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także, jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić. Placówki oświatowe wskazują także, że w szkołach pojawiają się incydentalne sytuacje związane z użyciem przemocy fizycznej tj. bicie, popychanie.

Na powyższe nieprawidłowe zachowania pojawiające się wśród uczniów, w placówkach podejmowane są działania, aby przeciwdziałać agresji i przemocy w szkole. W szkołach organizowane są profilaktyczne lekcje wychowawcze, pogadanki, szkolenia, warsztaty zarówno dla kadry pedagogicznej jak i dla uczniów oraz rodziców. W działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy placówki oświatowe wspierane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz Pedagoga, który każdorazowo wchodzi w skład grup roboczych, gdy przemoc domowa bezpośrednio dotyka dzieci.

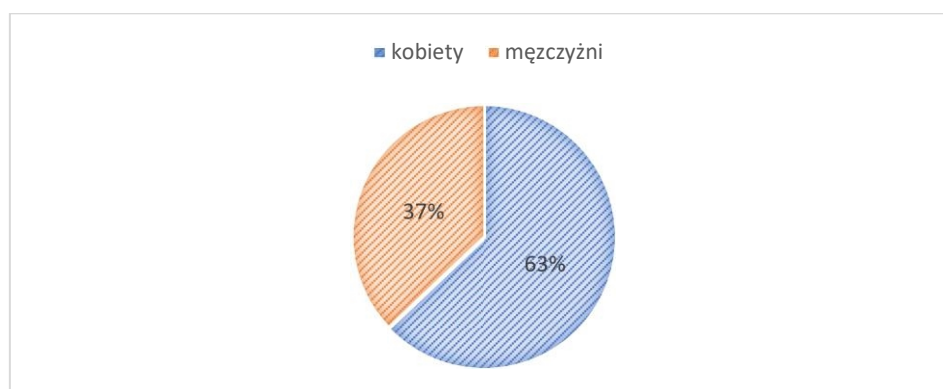
Placówki oświatowe zauważają potrzebę podejmowania dalszych działań w związku z przeciwdziałaniem zjawiska przemocy. Jako adresatów działań wskazują uczniów, kadre pedagogiczną, jak również rodziców. Wśród kierunków proponowanych działań znajdują się programy profilaktyczne, spektakle profilaktyczne, cykle zajęć i warsztatów dla uczniów,

szkolenia dla nauczycieli oraz zajęcia terapeutyczne dla rodziców. Wobec powyższego bardzo ważną kwestią w zadaniach proponowanych w Programie jest wspieranie rodziny, wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców.

2. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZEBRANYCH W TRAKCIE BADAŃ ANKIETOWYCH ZREALIZOWANYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY GORZÓW ŚLĄSKI.

W celu poznania opinii oraz postaw społeczeństwa względem problemu przemocy posłużono się metodą Ilościową dokonaną na podstawie ankiety skierowanej do mieszkańców Gminy Gorzów Śląski. W badaniu wzięło udział 35 osób.

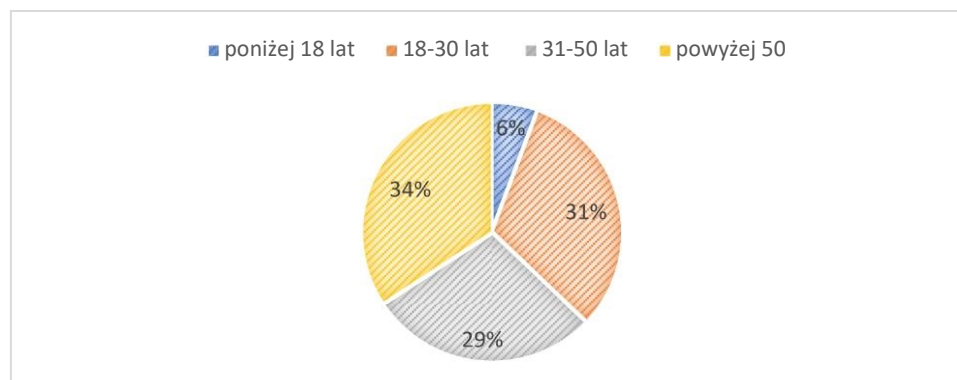
Wykres nr 1. Płeć respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Analiza powyższego wykresu wskazuje, że w badaniu wzięło udział więcej kobiet – 22, niż mężczyzn – łącznie 13.

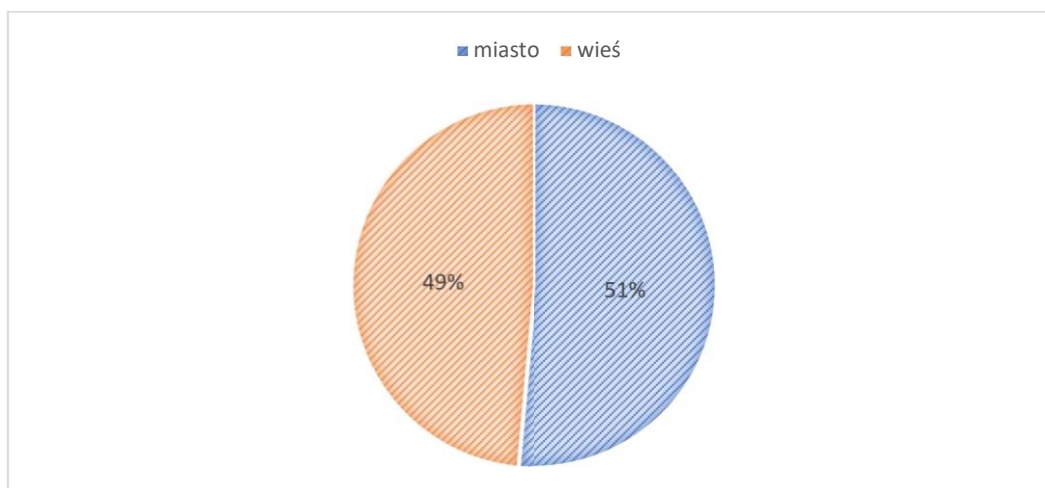
Wykres nr 2. Wiek respondentów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Analiza powyższego wykresy wskazuje, że wśród ankietowanych biorących udział w badaniu większość stanowią osoby powyżej 50 roku życia - 12 osób, co stanowi przeszło jedną trzecią wszystkich respondentów. 11 osób ankietowanych było z przedziału wiekowego 18-30 lat, 10 osób z przedziału 31-50 lat. Dwie osoby spośród respondentów były z grupy osób poniżej osiemnastego roku życia

Wykres nr 2. Miejsce zamieszkania respondentów

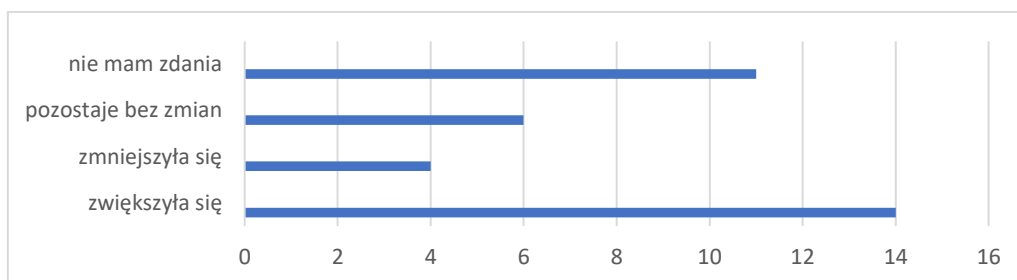

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Analiza powyższego wykresy wskazuje, że wśród ankietowanych biorących udział w badaniu większość zamieszkuje w mieście – 18 osób, niż na wsi – 17 osób.

Poniżej zaprezentowane zostaną wyniki i analiza poszczególnych pytań:

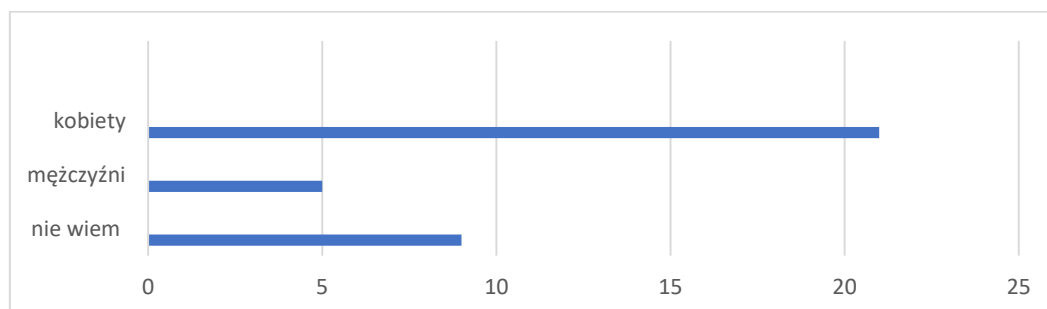
Pytanie Nr 1. Pani/Pana zdaniem, w ostatnim roku, skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Gorzów Śląski (właściwe zaznaczyć)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Analiza powyższego wykresu, wskazuje, że większość osób biorących udział w badaniu uważa, że skala zjawiska przemocy w ostatnim roku zwiększyła się (14 osób). Nie ma zdania odnośnie skali zjawiska przemocy 11 osób, 6 osób twierdzi, że zjawisko przemocy domowej pozostaje bez zmian. Z kolei 4 osoby uważają, że skala zjawiska przemocy w ostatnim roku zmniejszyła się.

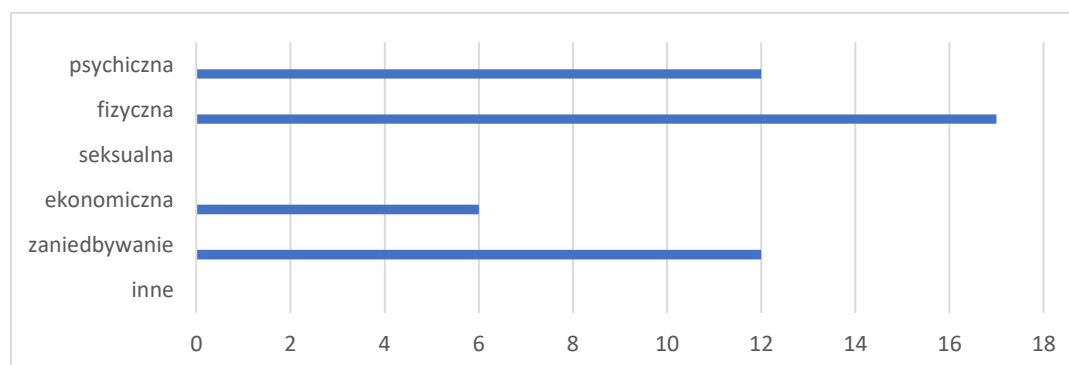
Pytanie Nr 2. **Kto Pani/Pana zdaniem ma większą świadomość nt. problemu przemocy? (właściwe zaznaczyć)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety

Analiza powyższego wykresu wskazuje, że wśród osób biorących udział w badaniu, istnieje przekonanie, że to kobiety mają większą świadomość nt. problemu przemocy i to one częściej zgłaszają się do instytucji pomocowych – 21 respondentów, 9 osób nie wie, kto ma większą świadomość, a jedynie 5 osób wskazało mężczyzn, jako osoby o większej świadomości problemu.

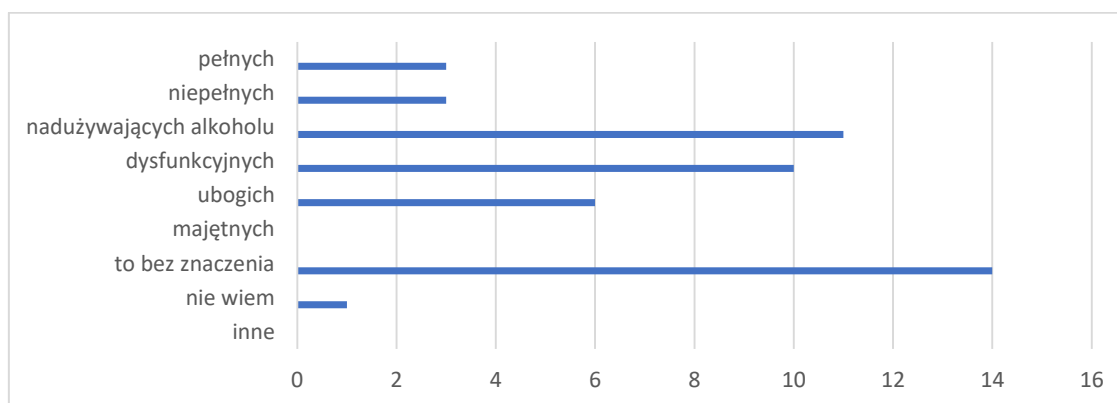
Pytanie Nr 3. **Jakie Pani/Pana zdaniem najczęściej występują rodzaje przemocy w rodzinie? Mogą być 2 odp. (właściwe zaznaczyć)**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Analiza powyższego wykresu wskazuje, że według osób biorących udział w ankiecie, najczęstszym rodzajem przemocy w rodzinie, jest przemoc fizyczna. Tę odpowiedź zaznaczyło 17 osób. 12 osób wskazało przemoc psychiczną, 12 osób zaniedbywanie, natomiast 6 osób wskazały przemoc ekonomiczną.

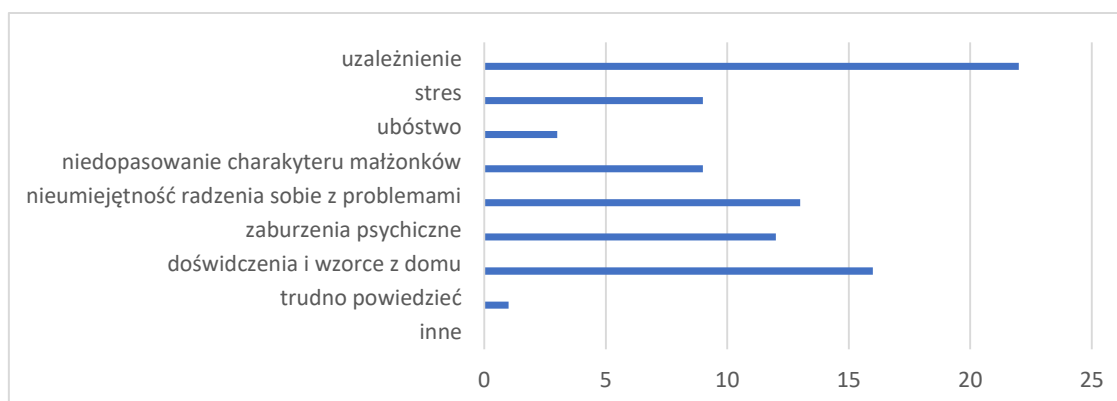
Pytanie Nr 4. **Czy wie Pani/Pan w jakich rodzinach najczęściej występuje problem przemocy? Mogą być 2 odp. (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Według ankietowanych na pytanie dotyczące w jakich rodzinach najczęściej występuje problem przemocy 11 osób odpowiedziały, że nadużywających alkoholu, 10 osób wskazało rodziny dysfunkcyjne, aż 14 osób uważa, że to bez znaczenia, 6 osób wskazało, że w rodzinach ubogich, 3 pełnych, 3 niepełnych, 1 osoba wskazała, że nie wie, w jakich rodzinach najczęściej występuje problem przemocy.

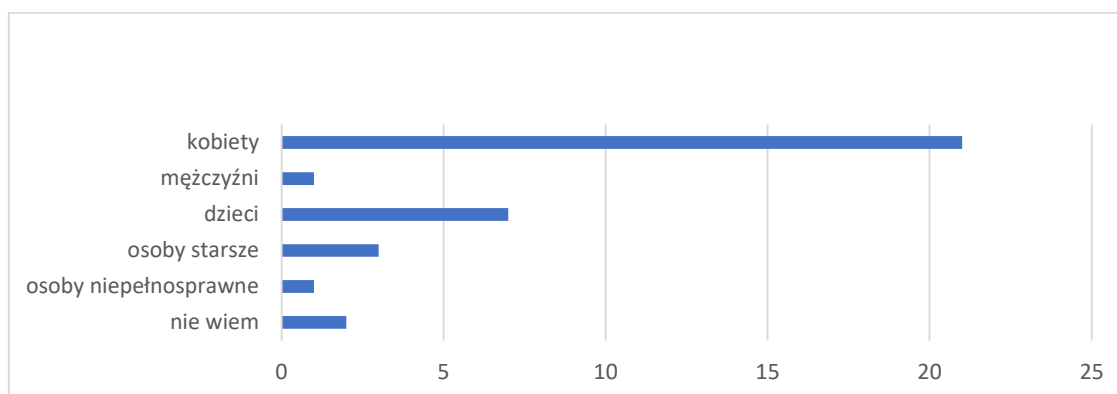
Pytanie Nr 5. Co według Pani/Pana jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie? Mogą być 2 odp. (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Wśród osób biorących udział w badaniu, na pytanie co jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie, aż 22 osoby wskazały uzależnienia, 13 osób wskazało nieumiejętność radzenia sobie z problemami, 16 osób wskazało doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego, 9 respondentów stres, 12 zaburzenia psychiczne, 9 niedopasowanie charakteru małżonków, 3 ubóstwo, jedna osoba wskazała, że trudno powiedzieć. Należy zaznaczyć, że 15 osób wskazało kilka odpowiedzi w tym pytaniu.

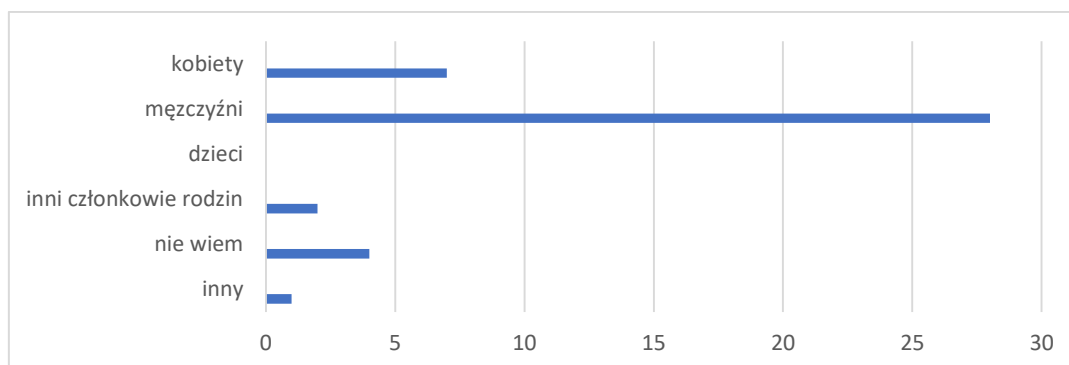
Pytanie Nr 6. Kto według Pani/Pana jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie? (właściwe zaznaczyć)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety

Z analizy powyższego wykresu wynika, że wśród ankietowanych istnieje przekonanie, że ofiarą przemocy w rodzinie najczęściej są kobiety – 21 odpowiedzi, 7 osób wskazało, że dzieci, 3 osoby wskazały, że osoby starsze, 1 osoba wskazała mężczyzn, 1 osoby niepełnosprawne, 2 osoby nie potrafiły jednoznacznie wskazać, kto najczęściej jest ofiarą przemocy domowej - zaznaczyły odpowiedź „nie wiem”.

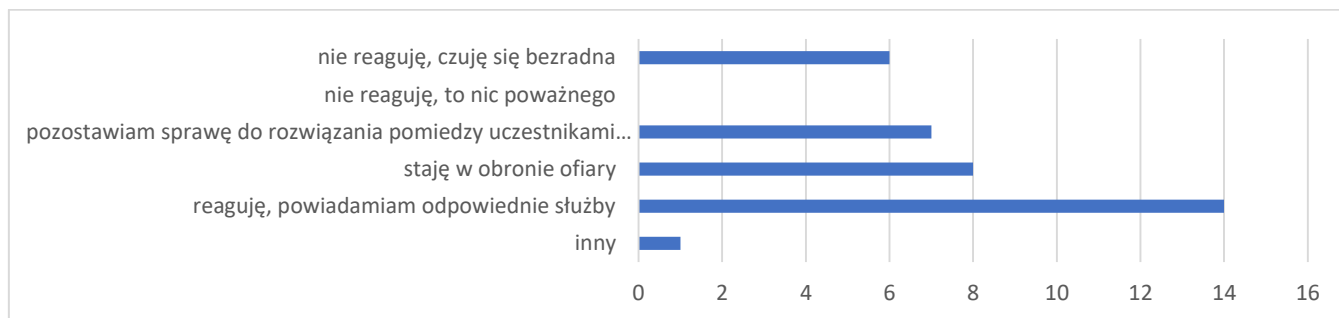
Pytanie Nr 7. Kto według Pani/Pana jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie? (właściwie zaznaczyć)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Z analizy powyższego wykresu wynika, że według ankietowanych najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie są mężczyźni – 28 odpowiedzi, 7 osób wskazało, że kobiety, brak wskazania na dzieci, jako sprawców przemocy, 2 osoby zaznaczyły inni członkowie rodzin, odpowiedź „nie wiem” zaznaczyły 4 osoby a jedna „inny”.

Pytanie Nr 8. W jaki sposób zareagowałaby Pani/ zareagowałby Pan na przejaw przemocy w rodzinie? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

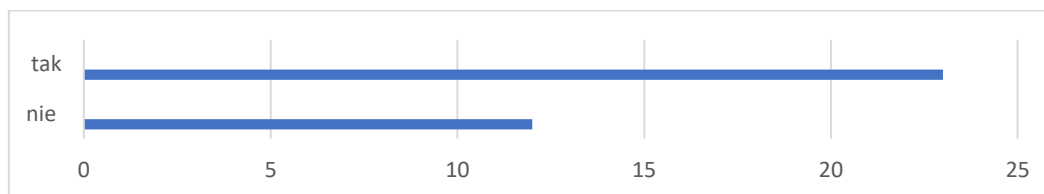

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Z analizy powyższego wykresu wynika, że osoby zareagowałyby na przejaw przemocy w rodzinie powiadamiając odpowiednie służby – 14 osób, 8 respondentów stanęłoby w obronie ofiary, 7 osób pozostawiłoby sprawę do rozwiązania pomiędzy uczestnikami sporu. Niepokojące jest, że 6 osób nie zareaguje bowiem czują się bezradne, 1 osoba zaznaczyła odpowiedź „inny”.

Pytanie Nr 9. **Czy słyszała Pani/słyszał Pan o Zespole Interdyscyplinarnym w Gorzowie Śląskim?**

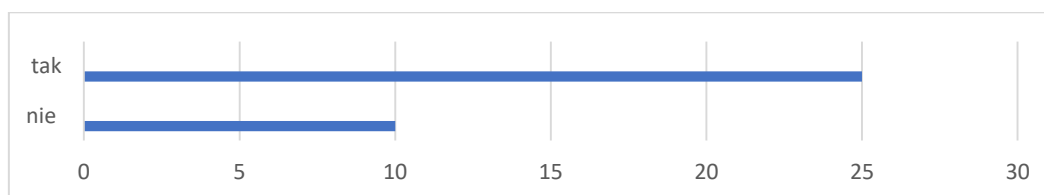
(właściwe zaznaczyć)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Z analizy powyższego wykresu wynika, że 23 osoby spośród ankietowanych słyszało o Zespole Interdyscyplinarnym w Gorzowie Śląskim. Natomiast 12 osób nie słyszało o nim.

Pytanie Nr 10. **Czy wie Pani/Pan gdzie szukać pomocy w Gminie Gorzowie Śląskim w przypadku doświadczenia przemocy? (właściwe zaznaczyć)**

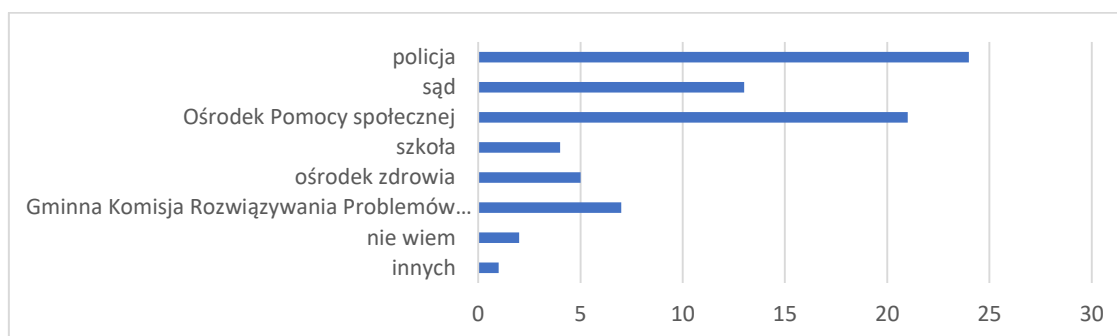

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Z analizy powyższego wykresu wynika, że większość ankietowanych – 25 osób, wie gdzie szukać pomocy w Gminie Gorzów Śląski w przypadku doświadczenia przemocy, 10 osób nie wie gdzie można uzyskać pomoc.

Pytanie Nr 11. **Pani/Pana zdaniem na pomoc, których instytucji może liczyć osoba doznająca przemocy?**

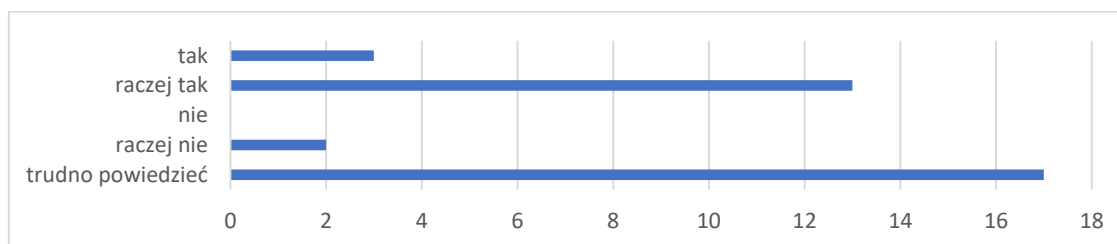
(można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Wśród osób biorących udział w badaniu, na pytanie dotyczące instytucji, na których pomoc może liczyć osoba doznająca przemocy 24 osoby wskazały Policję, 21 osób Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, 7 osób Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołę, 4, Sąd 13, ośrodek zdrowia 5, 2 osoby zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, natomiast jedna osoba zaznaczyła odpowiedź „innych”.

Pytanie Nr 12. Czy realizowana w gminie oferta pomocy dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie jest wystarczająca? (właściwe zaznaczyć)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Respondenci zostali zapytani „czy realizowana w gminie oferta pomocy dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie jest wystarczająca”. Zdecydowana większość - 17 osób odpowiedziały, że trudno powiedzieć, 13 osób uważa, że raczej tak. Trzech respondentów uważa, że tak, oferta pomocy w gminie Gorzów Śląski jest wystarczająca. Na pytanie otwarte: „proszę wskazać czego brakuje” żaden z respondentów nie zdecydował się wypowiedzieć.

3. WNIOSKI DOTYCZĄCE SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY I WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH.

Analiza powyższych danych wskazuje, że w roku 2019 zostało wdrożonych najwięcej procedur „Niebieskie Karty”. Rok następny pokazał, że spadła ilość wdrażanych procedur „Niebieskie Karty” w Gminie Gorzów Śląski. Należy podkreślić, że nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy nie zdecydowały się jeszcze ujawnić problemu. Instytucją, która w latach 2018 – 2020 wszczęła najwięcej procedur „Niebieskie Karty”, jest Policja, która ze względu na charakter swojej pracy, jako pierwsza dociera do rodzin

z problemem przemocy, podejmując działania interwencyjne, jednak najszerzą pomoc dla osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie udziela Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Z przeprowadzonej analizy badań ankietowych, za niepokojący można uznać fakt, iż mało osób posiada wiedzę o Zespole Interdyscyplinarnym. Prawdopodobnie spowodowane jest to tym, że mieszkańcy Gminy Gorzów Śląski Zespół Interdyscyplinarny identyfikują z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, który zapewnia jego obsługę techniczno – administracyjną. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania związane z przeciwdziałaniem przemocy, którymi zawiaduje Ośrodek Pomocy Społecznej.

Respondenci stwierdzili, że najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc fizyczna, a także, że najczęstszymi sprawcami przemocy są mężczyźni. Ponadto przekonanie, że przemoc występuje w rodzinach dysfunkcyjnych nie znajduje odzwierciedlenia w badaniu, bowiem respondenci najczęściej wskazywali, że bez znaczenia jest status czy poziom zamożności rodziny z problemem przemocy. Wyniki ankiety wskazały, że najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie uznaje się uzależnienie.

W przeciwdziałaniu problemów m.in. przemocy bardzo ważne jest, aby w porę na nią zareagować. Pozytywnym jest to, że społeczeństwo nauczyło się reagować na przemoc, a przede wszystkim to, że mieszkańcy Gminy mają świadomość gdzie szukać pomocy w przypadku doświadczanie przemocy.

Analizując uzyskane dane, można stwierdzić także, że poprzez realizowane działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielana pomoc jest bardziej skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania powodują wzrost świadomości wśród społeczności lokalnej. Osoby uwikłane w problem przemocy mają możliwość otrzymania niezbędnej pomocy i wsparcia od instytucji do tego uprawnionych, co oznacza, że nie są pozostawione same sobie.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU i CELE SZCZEGÓŁOWE

Cel główny: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Gorzów Śląski

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
	Pozyskiwanie danych na temat zjawiska przemocy od instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji Placówki oświatowe GKRPA kuratorzy sądowi służba zdrowia	Zadanie realizowane na początku każdego roku 2021 - 2024

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
-----	---------	-----------	------------------------	-------------------

1.	<p>Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, - zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”, - występowanie z zawiadomieniami do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy, - udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych. 	<p>Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji Praszka GKRPA w Gorzowie Śląskim inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>Działania stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024</p>
2.	<p>Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w pracach Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poszczególnych służb, - podejmowanie wspólnych przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez podmioty działające na rzecz rodziny m.in. pomoc społeczną, policję, służbę zdrowia, oświatę, organizacje pozarządowe, sąd, takich jak: kampanie dla społeczności lokalnej, szkolenia, warsztaty. 	<p>przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego</p>	<p>Działania stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024</p>

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie:	- nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa opolskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, - udzielanie świadczeń pieniężnych (w ramach zgłoszonych potrzeb).	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Działanie coroczne 2021 - 2024
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy:	- prowadzenie pracy socjalnej, - praca z rodziną według indywidualnego planu pomocy, - prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: dyżury psychologa, prawnika, terapeuty rodzinnego, mediatora, specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw, - udzielanie natychmiastowej pomocy m.in. psychologicznej, medycznej i socjalnej, - podjęcie działań w kierunku utworzenie lokalnego telefonu zaufania.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji w Praszcze Placówki oświatowe GKRPA Punkt Konsultacyjny Grupa Wsparcia	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej:	- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, - organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb).	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji w Praszcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
-----	---------	-----------	------------------------	-------------------

1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie:	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów informacyjno – edukacyjnych, w tym: o instytucjach udzielających pomocy, rodzaju świadczonej pomocy, - opracowanie, realizacja, finansowanie kampanii oraz innych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, - prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć, warsztatów, finansowanie programów rekomendowanych, -współpraca ze szkołami w zakresie zwiększenia świadomości rodziców uczniów na temat zjawiska przemocy w rodzinie, -wspieranie zajęć dla uczniów celem podnoszenia własnej wartości, nauki asertywności, -wspieranie podmiotów działających na terenie gminy w działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji w Praszcze Placówki oświatowe z terenu Gminy Gorzów Śląski GKRPA Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Oleśnie Służba zdrowia kuratorzy</p>	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024
----	--	---	---	---

2.	Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy:	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, wykłady dla rodziców wzmacniające kompetencje wychowawcze, - współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie organizacji zajęć dla dzieci, rodziców, nauczycieli, pracowników pierwszego kontaktu. 	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny Placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Oleśnie</p>	Działanie coroczne 2021 - 2024
----	---	---	---	--------------------------------

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
-----	---------	-----------	------------------------	-------------------

1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu:	<ul style="list-style-type: none"> - uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych, - zapewnienie możliwości uczestniczenia w superwizji, coachingu. 	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji w Praszcze Placówki oświatowe GKRPA kuratorzy	Działanie coroczne 2021 - 2024
2.	Poszerzenie wiedzy oraz kompetencji osób pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi w zakresie zjawiska przemocy:	<ul style="list-style-type: none"> organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów dla opiekunów osób niepełnosprawnych, opiekunów osób starszych, pracowników terapii zajęciowej, pracowników socjalnych i innych osób pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi 	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim Zespół Interdyscyplinarny	Działanie realizowane w zależności od potrzeb 2021 - 2024

Cel 6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań:	<ul style="list-style-type: none"> - rozmowy motywujące do zmiany zachowań, - występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - kierowanie do udziału w działaniach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, - motywowanie do udziału w terapii uzależnień. 	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny Komisariat Policji w Praszcze GKRPA w Gorzowie Śląskim kuratorzy	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. ADRESACI PROGRAMU:

- 1) Ogół społeczeństwa, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
- 2) Osoby dotknięte przemocą w rodzinie;
- 3) Osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) Świadkowie przemocy w rodzinie;
- 5) Pracownicy instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

2. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie realizowany w latach 2021-2024 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim we współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się kwestiami przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczna jest partnerska współpraca między instytucjami nadzorującymi i realizującymi zadania w tym zakresie. Przy realizacji programu współpracować będą następujące podmioty:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śląskim,
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie,
- 4) Policja,
- 5) Prokuratura,
- 6) Sąd,
- 7) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oleśnie,
- 8) Placówki służb zdrowia,
- 9) Placówki oświatowe,
- 10) Organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny.

3. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

Przez realizację celów Programu zakłada się:

- 1) zmianę pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) promowanie wartości rodzinnych;
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- 4) podnoszenie systemu wartości osób doznających przemocy bądź osób będących jej świadkami (dzieci, młodzież, osoby dorosłe);
- 5) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 6) zminimalizowanie zjawiska przemocy oraz jego skutków;
- 7) zwiększenie kompetencji osób pracujących na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych doznających przemocy.

V. MONITOROWANIE

Za monitoring i ewaluację programu będzie odpowiadał Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie realizacji zadań programu będzie dokonywane ze środków własnych gminy. Zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych. Ponadto uwzględnia się finansowanie działań ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kiedy działania w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochroną ofiar przemocy w rodzinie, związana będzie z wystąpieniem jednocześnie problemów alkoholowych.

VII. ZAKOŃCZENIE

Problem przemocy może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2024 obejmuje działania profilaktyczne oraz formy pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy. Dotychczas podejmowane działania pozwoliły na zrealizowanie celów szczegółowych określonych w wyżej wspomnianym Programie. Monitoring Programu odbywał się corocznie w formie opisowego sprawozdania z funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Śląskim.

Bardzo ważne jest, aby w dalszym ciągu kontynuować działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizować zadania, które nakłada na Gminy Ustawodawca. Należy przede wszystkim rozpoznawać potrzeby osób uwikłanych w problem przemocy, jak również wspierać specjalistów, którzy realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dostosowanie rozwiązań programowych do faktycznie występujących problemów, z jakimi borykają się rodziny zagrożone kryzysem jest jednym z podstawowych założeń programu. Dzięki temu jego realizacja w znacznym stopniu zwiększy efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających w sytuacjach problemowych, podejmowanych przez różne podmioty na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i przywrócenia rodzinie możliwości prawidłowego funkcjonowania.

Szczególne znaczenie ma rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, dające gwarancję skuteczności podejmowanych działań w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy i ochronie ofiar przemocy. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2024 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.